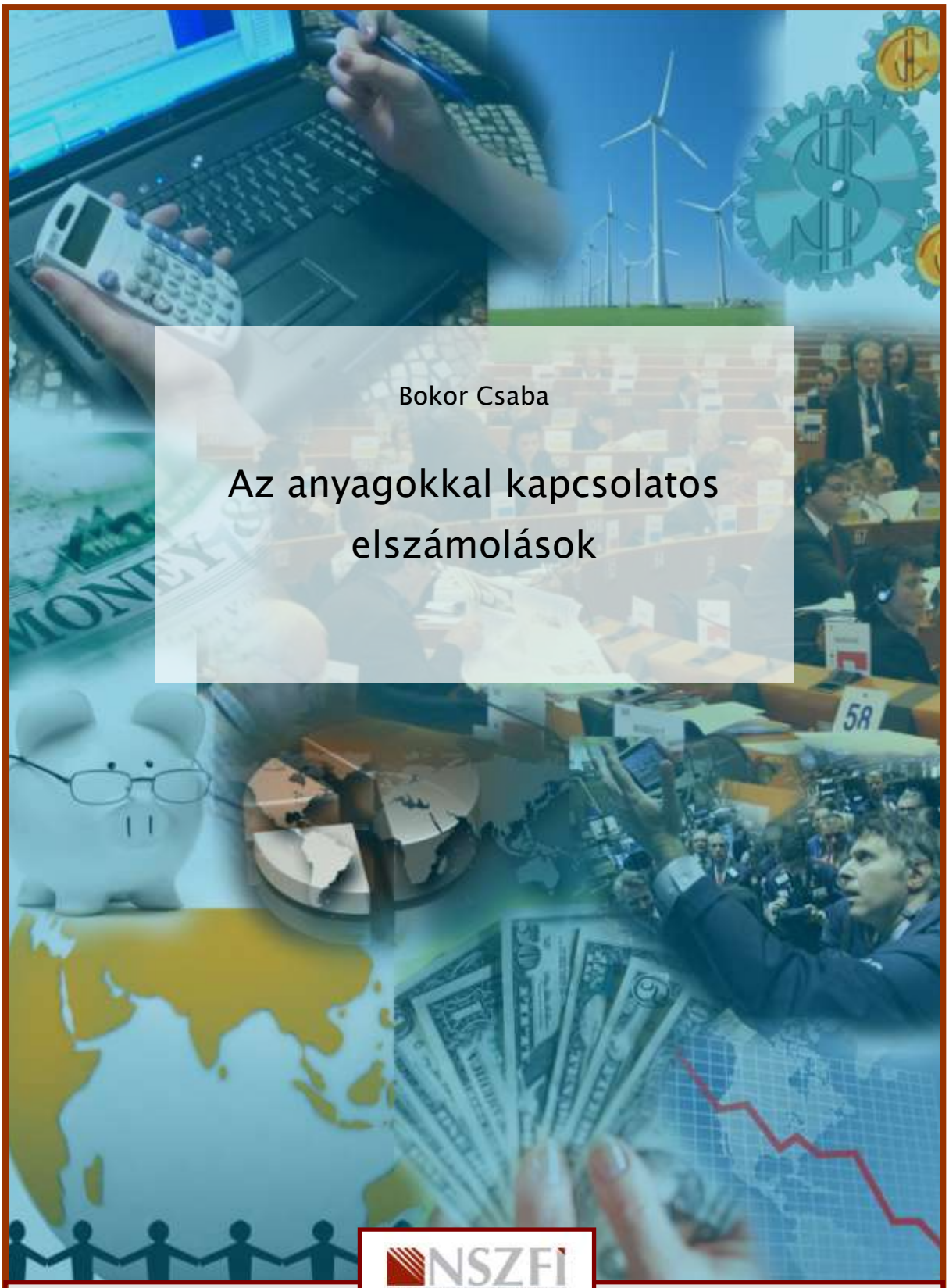

Bokor Csaba

Az anyagokkal kapcsolatos elszámolások

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Könyvvezetés és pénzforgalmi nyilvántartások vezetése

A követelménymodul száma: 1972-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-005-50

Új Magyarország

AZ ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK

ESETFELVETÉS-MUNKAHELYZET

Ön egy vállalkozás számviteli osztályán dolgozik, ahol munkaköri feladata az anyagokkal kapcsolatos gazdasági műveletek főkönyvi elszámolása. A pontos és szakszerű elszámoláshoz meg kell ismernie az anyagokkal kapcsolatos elszámolások szabályait, lehetőségeit.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Az anyagokkal kapcsolatos gazdasági műveletek elszámolásának választható lehetősége az, hogy:

- a vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást vezet az anyagokat beszerzési áron tartja nyilván, a készletcsökkenést átlagárral vagy FIFO módszerrel számolja el
- a vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást nem vezet, a beszerzéseket egyszerre költségként számolja el.

1. A vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást vezet beszerzési áron

Ebben az esetben a vállalkozás a 21-22. anyagszámlánkon tartja nyilván a készleteket, a számlákat a vállalkozás sajátosságai szerint tovább tagolhatja anyag fajtánként, vagy anyag típusonként.

Az anyagokkal kapcsolatos gazdasági események:

a) az anyagbeszerzés elszámolása:

Az anyagbeszerzés a vállalkozás anyagkészleteit növeli, amennyiben nem történik készpénzes fizetés a szállítói kötelezettség növekszik.

A beszerzési ár elszámolása:

T 21. Anyagok

K 454. Belföldi szállítók

MUNKAANYAG

A levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adó elszámolása:

T 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó

K 454. Belföldi szállítók

b) az anyagvisszaküldés főkönyvi elszámolása:

Az anyagvisszaküldés a beszerzéssel ellentétes gazdasági esemény, ezért a könyvelés fordított könyveléssel történik.

A beszerzési ár kivezetése:

T 454. Belföldi Szállítók

K 21. Anyagok

Az előzetesen felszámított általános forgalmi adó kivezetése:

T 454. Belföldi Szállítók

K 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó

c) utólag kapott árengedmény elszámolása:

Az árengedmény csökkenti a beszerzési árat, és csökkenti az áfa alapját is ezért mindkét tételt helyesbíteni kell.

A beszerzési ár helyesbítése:

T 454. Belföldi Szállítók

K 21. Anyagok

Az előzetesen felszámított általános forgalmi adó helyesbítése:

T 454. Belföldi Szállítók

K 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó

d) anyagfelhasználás elszámolása:

A vállalkozás a beszerzési áras nyilvántartás esetén FIFO módszer, vagy átlagáras módszer segítségével kiszámolja időszakonként a felhasználásokat, és könyvelésre kerül az anyagköltség:

T 511. Anyagköltség

K 21. Anyagok

MUNKAANYAG

e) térítés nélküli átadás

A térítés nélküli átadás esetén a nyilvántartásból ki kell vezetni a rendkívüli ráfordítások közé az anyag bekerülési értékét.

T 8891. Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke

K 21. Anyagok

A térítés nélküli átadás általános forgalmi adó köteles tevékenység, az átadott eszközök forgalmi (piaci) értéke után kell az Áfá-t felszámítani. Az Áfa könyvelése abban az esetben, ha az átadó az adót nem téríti meg:

T8891. Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke

K 467. Fizetendő Áfa

f) apportként történő átadás

Az apportként történő átadás esetén az eszköz értékét a rendkívüli ráfordítások közé kell kivezetni.

T 881. Társaságba bevitt eszközök nyilvántartás szerinti értéke

K 21. Anyagok

Az apport ellenértékeként a vállalkozás részesedést szerez, amelyet a létesítő okirat (társasági szerződés szerinti értéken) kell a vállalkozás mérlegében szerepeltetni.

T 17. Részesedések

K 981. Társaságba bevitt eszközök létesítő okiratban meghatározott értéke

Az apport amennyiben adóalanyok között történik az átadás és átvétel nem keletkeztet Áfa kötelezettséget.

g) értékesítés elszámolása

Az anyagok értékesítése jellemzően akkor fordul elő, ha a raktárban már a termelésben fel nem használt készletek értékének realizálásáról van.

Az értékesítés nettó árbevételének elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 91 Értékesítés nettó árbevétele

Az értékesítéshez kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

MUNKAANYAG

K 467. Fizetendő Áfa

A készletcsökkenés elszámolása (a készletcsökkenés értékét a választott értékelési eljárással számolják ki)

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke

K 21. Anyagok

h) hiány, selejtezés elszámolása

Az év végi és az időszaki leltározáskor feltárt készlethiányt és a már felesleges, használhatatlan készletek selejtezését az egyéb ráfordítások közé számoljuk el.

T 8693. Hiányzó megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 21. Anyagok

i) értékvesztés elszámolása

Amennyiben a készletek forgalmi értéke a mérlegkészítés időpontjában alacsonyabb a nyilvántartási értéknél, és a változás tartós és jelentős, a vállalkozás számviteli politikája szerint értékvesztés elszámolásának van helye. Az értékvesztés elszámolása azt jelenti, hogy az eszköz nyilvántartási érték és a forgalmi érték különbözetét egyéb ráfordításként számoljuk el.

T 866. Készletek elszámolt értékvesztése

K 229. Anyagok értékvesztése és annak visszaírása

Az elszámolt értékvesztés, ha az eszköz értéke tartósan és jelentősen nő visszaírható.

2. A vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást nem vezet

Amennyiben a vállalkozás számviteli politikája értelmében folyamatos főkönyvi nyilvántartást nem vezet az anyagokról, valamennyi beszerzést költségként számol el. Az év végén, leltár alapján megállapítja a zárókészletet és készletre veszi az anyagköltséggel szemben.

a) beszerzés elszámolása

A számla szerinti beszerzési ár elszámolása:

T 511. Anyagköltség

454. Belföldi szállítók

A beszerzéshez kapcsolódó áfa elszámolása

T 466. előzetesen felszámított Áfa

MUNKAANYAG

K 454. Belföldi szállítók

b) visszaküldés, engedmény elszámolása

A visszaküldés és engedmény könyvelése a számla alapján, a beszerzés tételének megfordításával történik.

T 454. Belföldi szállítók

K 511. Anyagköltség

A kapcsolódó általános forgalmi adó korrekciója

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított áfa

c) értékesítés elszámolása

Az értékesítés elszámolásának első lépése a bevétel elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 91. Belföldi értékesítés árbevétele

A kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 467. Fizetendő általános forgalmi adó

A készletcsökkenést az egyéb ráfordítások közé kell elszámolni, ezért a készletet ki kell venni az anyagköltségből az értékesítés esetén, és a készletre vett anyagot kell a ráfordítások között megjeleníteni.

Készletre vétel:

T 21. Anyagok

K 511. Anyagköltség

A ráfordítás elszámolása

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke

K 21. Anyagok

d) hiány, selejtezés elszámolása

MUNKAANYAG

A hiányt és a selejtezést az egyéb ráfordítások közé számoljuk el, ezért ezt a készletet szintén ki kell venni egy készletre vétellel a vállalkozás anyagköltségéből.

Készletre vétel:

T 21. Anyagok

K 511. Anyagköltség

A ráfordítás elszámolása:

T 8693. Hiányzó, megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 21. Anyagok

e) Az év végi készlet korrekció elszámolása

Az év végi leltározás során megállapított zárókészletet állományba kell venni, és ezzel helyesbítik az anyagköltséget.

Zárókészlet állományba vétele:

T 21. Anyagok

K 511. Anyagköltség

(az év végi nyitás után a készletet ki kell vezetni a készletszámláról és anyagköltségként kell elszámolni)

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Könyvelje időrendben és számlasorosan az anyagokkal kapcsolatos gazdasági eseményeket, ha a vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást vezet és a készleteket beszerzési áron tartja nyilván. (FIFO módszer)

A kiemelt számlák egyenlegei:

211. Alapanyagok 200 000 Ft (500 db)

212. Segédanyagok 100 000 Ft (1000 db)

Gazdasági események

1. A vállalkozás 800 db alapanyagot vásárol 400 000,-Ft +25 % Áfa értékben

MUNKAANYAG

2. Feladás érkezik arról, hogy a vállalkozás a segédanyag készletéből 600 db-ot felhasznált a termelésben.
3. Az alapanyagok árából minőségi kifogás miatt a vállalkozó 10 % engedményt kért.
4. Értékesítettünk 100 db alapanyagot 600 Ft/db +25 % Áfa eladási áron. (a készletcsökkenést is lekönyveltük)
5. Értesítés érkezik arról, hogy az alapanyagok árából kért engedményt megkaptuk.
6. Egy káresemény során a raktárban megsemmisül 50 db alapanyag.
7. Banki értesítés, átutaltuk az alapanyag ellenértékét.
8. Segédanyagot vásárolunk 2000 db, melynek beszerzési ára 80 Ft/db + 25 % Áfa
9. A vásárolt segédanyagból 500 db-ot visszaküldünk minőségi problémák miatt, a számla helyesbítése megtörténik.
10. Térítés nélkül 50 db alapanyagot adunk át egy alapítványnak. Az alapanyag forgalmi értéke 500 Ft/db.
11. A termelésben felhasználtunk 500 db alapanyagot.

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.	01.01	211	Nyers- és alapanyagok	454	Szállítók	alapanyag vásárlás	400 000	400 000
1.	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	alapanyag Áfa	100 000	100 000
2.	01.02	511	Felhasznált anyagok költségei	212	Segédanyagok	segédanyag felhasználás	60 000	60 000
4.	01.04	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	alapanyag értékesítés bevétele	60 000	60 000
4.	01.04	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	alapanyag értékesítés Áfa	15 000	15 000
4.	01.04	814	Eladott áruk beszerzési értéke	211	Nyers- és alapanyagok	alapanyag készletcsökkenése	40 000	40 000
5.	01.05	454	Szállítók	211	Nyers- és alapanyagok	kapott engedmény	40 000	40 000
5.	01.05	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	engedmény Áfa	10 000	10 000
6.	01.06	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	211	Nyers- és alapanyagok	káresemény	20 000	20 000
7.	01.07	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszámla	banki értesítés	450 000	450 000
8.	01.08	212	Segédanyagok	454	Szállítók	segédanyag vásárlás	160 000	160 000
8.	01.08	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	segédanyag vás. Áfa	40 000	40 000
9.	01.09	454	Szállítók	212	Segédanyagok	segédanyag visszaküldés	40 000	40 000
9.	01.09	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	segédanyag visszaküldés Áfa	10 000	10 000
10.	01.10	8891	Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke	211	Nyers- és alapanyagok	térítés nélkül átadott alapanyag	20 000	20 000
10.	01.10	8891	Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke	467	Fizetendő általános forgalmi adó	térítés nélküli átadás Áfa	6 250	6 250
11.	01.11	511	Felhasznált anyagok költségei	211	Nyers- és alapanyagok	alapanyag felhasználás	210 000	210 000

1. ábra. az 1. feladat megoldása naplóban

Számítások:

2. Segédanyag felhasználás: 600 db * 100 Ft/db = 60 000,-Ft

3. Nem könyveljük (csak akkor, ha meg is kaptuk az engedményt)

4. Alapanyag értékesítés készletcsökkenése: 100 db * 400 Ft/db = 40 000,- Ft

6. Káresemény kivezetése: 50 db * 400 Ft/db = 20 000,-Ft

10. Térítés nélkül átadott anyag: 50 db * 400 Ft/db = 20 000.-Ft

Áfa alapja 50 db * 500 Ft/db = 25 000 Ft *25 % = 6250,-Ft (Áfa a forgalmi érték után)

11. Alapanyag készletcsökkenés

300 db * 400 Ft/db = 120 000,-Ft

200 db * 450 Ft/db = 90 000,-Ft (az engedménnyel csökkentett vételár)

Összesen = 120 000 + 90 000 = 210 000,-FT

MUNKAANYAG

T	211. Nyers- és alapanyagok		K
nyitás/491	200 000	4./814	40 000
1./454	400 000	5./454	40 000
		6./8693	20 000
		10./8891	20 000
		11./511	210 000
E:	270 000		

T	212. Segédanyagok		K
nyitás/491	100 000	2./511	60 000
8./454	160 000	9./454	40 000
E:	160 000		

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
4./91	60 000		
4./467	15 000		
E:	75 000		

T	384. Elszámolási betétszámla		K
		7./454	450 000
		E:	450 000

T	454. Szállítók		K
5./211	40 000	1./211	400 000
5./466	10 000	1./466	100 000
7./384	450 000	8./212	160 000
9./212	40 000	8./466	40 000
9./466	10 000		
		E:	150 000

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
1./454	100 000	5./454	10 000
8./454	40 000	9./454	10 000
E:	120 000		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
		4./311	15 000
		10./8891	6 250
		E:	21 250

T	511. Felhasznált anyagok költségei		K
2./212	60 000		
11./211	210 000		
E:	270 000		

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
4./211	40 000		
E:	40 000		

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke		K
6./211	20 000		
E:	20 000		

T	8891. Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke		K
10./211	20 000		
10./467	6 250		
E:	26 250		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
		4./311	60 000
		E:	60 000

2. ábra. az 1. feladat megoldás számlavázakon

2. feladat

Könyvelje idősorosan és számlasorosan az anyagokkal kapcsolatos gazdasági eseményeket, ha a vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást nem vezet és a készleteket FIFO módszerrel értékeli

Kiemelt számláink egyenlegei a tárgyév január 1-én.

211. Alapanyagok 150 000 Ft (500 db)

Gazdasági események

1. Nyitás után a meglévő készlet kivezetése
2. 300 db alapanyagot vásároltunk 400 Ft/db + 25 % Áfa értékben
3. A vásárolt alapanyag árából 20 % engedményt kértünk, amelyet a szállító megadott.
4. 200 db alapanyagot értékesítettünk 500 Ft/db + 25 % Áfa eladási áron
5. 100 db alapanyagot vásároltunk 350 Ft/db +25 % Áfa értékben
6. Az év végi leltározás során 50 db alapanyagot találtak a raktárban, a többit felhasználták a termelésben.

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.	01.01	511	Felhasznált anyagok költségei	211	Nyers- és alapanyagok	Nyitókészlet kivezetése	150 000	150 000
2.a	01.02	511	Felhasznált anyagok költségei	454	Szállítók	Alapanyag vásárlás	120 000	120 000
2.b	01.02	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	alapanyag vásárlás Áfa	30 000	30 000
3.a	01.03	454	Szállítók	511	Felhasznált anyagok költségei	Kapott engedmény	24 000	24 000
3.b	01.03	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	engedmény Áfa	6 000	6 000
4.a	01.04	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	alapanyag értékesítés	100 000	100 000
4.b	01.04	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	értékesítés Áfa	25 000	25 000
4.c	01.04	211	Nyers- és alapanyagok	511	Felhasznált anyagok költségei	készletre vétel	60 000	60 000
4.d	01.04	814	Eladott áruk beszerzési értéke	211	Nyers- és alapanyagok	Elábé	60 000	60 000
5.a	01.05	511	Felhasznált anyagok költségei	454	Szállítók	alapanyag vásárlás	35 000	35 000
5.b	01.05	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	alapanyag vásárlás Áfa	8 750	8 750
6.	12.31	211	Nyers- és alapanyagok	511	Felhasznált anyagok költségei	év végi zárókészlet	17 500	17 500

3. ábra. a 2. feladat megoldása naplóban

Számítások:

4. c készletre vétel 200 db * 300 Ft*/db = 60 000,-Ft

6. zárókészlet 50 db * 350 Ft/db =17 500,-Ft (FIFO elv szerint az utolsó beszerzés marad)

MUNKA

T	211. Nyers- és alapanyagok		K
ny/491	150 000	1./511	150 000
4.c/511	60 000	4.d/814	60 000
6./511	17 500		
E:	17 500		

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
4.a/91	100 000		
4.b/467	25 000		
E:	125 000		

T	454. Szállítók		K
3.a/511	24 000	2.a/511	120 000
3.b/466	6 000	2.b/466	30 000
		5.a/511	35 000
		5.b/466	8 750
		E:	163 750

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
2.b/454	30 000	3.b/454	6 000
5.b/454	8 750		
E:	32 750		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
		4.b/311	25 000
		E:	25 000

T	511. Felhasznált anyagok költségei		K
1./211	150 000	3.a/454	24 000
2.a/454	120 000	4.c/211	60 000
5.a/454	35 000	6./211	17 500
E:	203 500		

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
4.d/211	60 000		
E:	60 000		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
		4.a/311	100 000
		E:	100 000

4. ábra. a 2. feladat megoldása főkönyvi számlákon

MUNKA

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Könyvelje idősorosan és számlasorosan az anyagokkal kapcsolatos gazdasági eseményeket, ha a vállalkozás év közben folyamatos készletnyilvántartást vezet és a készleteket beszerzési áron tartja nyilván! (FIFO módszer)

A kiemelt számlák egyenlegei:

211. Alapanyagok 240 000 Ft (400 db)

212. Segédanyagok 120 000 Ft (600 db)

Gazdasági események

1. A vállalkozás 600 db alapanyagot vásárol 420 000,-Ft +25 % Áfa értékben
2. Feladás érkezik arról, hogy a vállalkozás a segédanyag készletéből 500 db-ot felhasznált a termelésben.
3. Az alapanyagok árából minőségi kifogás miatt a vállalkozó 20 % engedményt kért.
4. Egy káresemény során a raktárban megsemmisül 60 db alapanyag.
5. Értesítés érkezik arról, hogy az alapanyagok árából kért engedményt megkaptuk.
6. Értékesítettünk 200 db alapanyagot 800 Ft/db +25 % Áfa eladási áron. (a készletcsökkenést is lekönyveltük)
7. Banki értesítés, átutaltuk az alapanyag ellenértékét.
8. Segédanyagot vásárolunk (500 db), melynek beszerzési ára 180 Ft/db + 25 % Áfa
9. A vásárolt segédanyagból 100 db-ot visszaküldünk minőségi problémák miatt, a számla helyesbítése megtörténik.
10. Apportként átadtunk 100 db alapanyagot egy gazdasági társaságnak. Az apport létesítő okirat szerinti értéke 100 000,-Ft.
11. A termelésben felhasználtunk 500 db alapanyagot.

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel

5. ábra. napló a feladat megoldásához

Számítások:

MUNKA

T 17. Tulajdoni részesedést jelentő befektetések (részesedések) K

T 211. Nyers- és alapanyagok K

T 212. Segédanyagok K

T 311. Belföldi követelések (Vevők) K

T 384. Elszámolási betétszámla K

T 454. Szállítók K

T 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó K

T 467. Fizetendő általános forgalmi adó K

T 511. Felhasznált anyagok költségei K

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke K

T 8692. Hiányzó, megsemmisült, állományból kiv imm.javak teszk. könyv sz-i ért. K

E:

T 881. Társaságba bevitt eszközök nyilvántartás szerinti értéke K

T 91. Belföldi értékesítés árbevétele K

T 981. Társaságba bevitt eszközök létesítő okiratban meghatározott értéke K

6. ábra. számlavázak a feladat megoldásához

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.a	01.01	211	Nyers- és alapanyagok	454	Szállítók	alapanyag vásárlás	420 000	420 000
1.b	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	alapanyag vásárlás Áfa	105 000	105 000
2.	01.02	511	Felhasznált anyagok költségei	212	Segédanyagok	segédanyag felhasználás	100 000	100 000
4.	01.04	8692	Hiányzó, megsemmisült, állományból kiv imm.javak teszk. könyv sz-i ért.	211	Nyers- és alapanyagok	káresemény	36 000	36 000
5.a	01.05	454	Szállítók	211	Nyers- és alapanyagok	kapott engedmény	84 000	84 000
5.b	01.05	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	engedmény Áfa	21 000	21 000
6.a	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	alapanyag értékesítés	160 000	160 000
6.b	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	értékesítés Áfa	40 000	40 000
6.c	01.06	814	Eladott áruk beszerzési értéke	211	Nyers- és alapanyagok	érétkesítés Elábé	120 000	120 000
7.	01.07	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszámla	alapanyag ellenértéke	420 000	420 000
8.a	01.08	212	Segédanyagok	454	Szállítók	segédanyag vásárlás	90 000	90 000
8.b	01.08	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	segédanyag vásárlás Áfa	22 500	22 500
9.a	01.09	454	Szállítók	212	Segédanyagok	segédanyag visszaküldés	18 000	18 000
9.b	01.09	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	segédanyag visszaküldés Áfa	4 500	4 500
10.a	01.01	17	Tulajdoni részesedést jelentő befektetések (részesedések)	981	Társaságba bevitt eszközök létesítő okiratban meghatározott értéke	létesítő okirat szerinti érték	100 000	100 000
10.b	01.10	881	Társaságba bevitt eszközök nyilvántartás szerinti értéke	211	Nyers- és alapanyagok	apportált anyag kivezetése	60 000	60 000
11.	01.11	511	Felhasznált anyagok költségei	211	Nyers- és alapanyagok	alapanyag felhasználás	281 600	281 600

7. ábra. az 1. feladat megoldása naplóban

Számítások:

2. feladat: 500 db * 200 Ft/db = 100 000,-Ft

3. feladat: az engedményt csak akkor könyveljük, ha meg is kaptuk

4. feladat: 60 db * 600 Ft/db = 60 000,-Ft

6. feladat: készletcsökkenés 200 db * 600 Ff/db= 120 000,-Ft

10. feladat: 100 db * 600 Ft/db = 60 000,-Ft

11. feladat: (40 db * 600 Ft/db) + (460 Ft/db* 560 Ft/db) = 281 600,-Ft

(az 560 Ft/db -os ár a 700 Ft-os beszerzési ár és a 20 % engedmény eredményeként keletkezett)

T 17. Tulajdoni részesedést jelentő befektetések (részesedések) K

10.a/981	100 000		
E:	100 000		

T 211. Nyers- és alapanyagok K

Ny/491	240 000	4./8692	36 000
1.a/454	420 000	5.a/454	84 000
		6.c/814	120 000
		10.b/881	60 000
		11./511	281 600
E:	78 400		

T 212. Segédanyagok K

Ny/491	120 000	2./511	100 000
8.a/454	90 000	9.a/454	18 000
E:	92 000		

T 311. Belföldi követelések (Vevők) K

6.a/91	160 000		
6.b/467	40 000		
E:	200 000		

T 384. Elszámolási betétszámla K

		7./454	420 000
		E:	420 000

T 454. Szállítók K

5.a/211	84 000	1.a/211	420 000
5.b/466	21 000	1.b/466	105 000
7./384	420 000	8.a/212	90 000
9.a/212	18 000	8.b/466	22 500
9.b/466	4 500		
		E:	90 000

T 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó K

1.b/454	105 000	5.b/454	21 000
8.b/454	22 500	9.b/454	4 500
E:	102 000		

T 467. Fizetendő általános forgalmi adó K

		6.b/311	40 000
		E:	40 000

T 511. Felhasznált anyagok költségei K

2./212	100 000		
11./211	281 600		
E:	381 600		

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke K

6.c/211	120 000		
E:	120 000		

T 8692. Hiányzó, megsemmisült, állományból kiv imm.javak teszk. könyv sz-i ért. K

4./211	36 000		
E:	36 000		

T 881. Társaságba bevitt eszközök nyilvántartás szerinti értéke K

10.b/211	60 000		
E:	60 000		

T 91. Belföldi értékesítés árbevétele K

		6.a/311	160 000
		E:	160 000

T 981. Társaságba bevitt eszközök létesítő okiratban meghatározott értéke K

		10.a/17	100 000
		E:	100 000

8. ábra. az 1. feladat megoldása számlavázakon

AZ ÁRUKKAL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK

ESETFELVETÉS-MUNKAHELYZET

Ön egy gazdasági társaság számviteli osztályán dolgozik, ahol feladata az árukkal kapcsolatos gazdasági események analitikus könyvelése, és főkönyvi elszámolása. A munka pontos és szabályos teljesítése érdekében meg kell ismernie az árukkal kapcsolatos gazdasági események könyvviteli elszámolásának szabályait.

SZAKMAI INFROMÁRCIÓTARTALOM

Az árukat a számvitel szerint két jól definiálható csoportra osztjuk:

- nagykereskedelmi áruk
- kiskereskedelmi áruk

A nagykereskedelmi áruk jellemzően azok az árukészletek, amelyeket a nagykereskedő a közvetítő kereskedőknek, vagy a nagyfogyasztóknak értékesít (közületek).

A kiskereskedelmi áruk azok az árukészletek, amelyek a végső fogyasztók részére kerülnek értékesítésre, jellemzően kisebb tételben és azonnali fizetéssel kerülnek értékesítésre.

1. A nagykereskedelmi árukkal kapcsolatos elszámolások:

A nagykereskedelmi árukat a vállalkozás jellemzően beszerzési áron tartja nyilván, a készletcsökkenéseket pedig a FIFO módszerrel, vagy valamelyik átlagáras módszerrel vezetik ki. A nagykereskedelmi árukat jellemzően nagy tételben értékesítik, és jellemző a hitelbe történő eladás, amely azt jelenti, hogy a vevő a számlát egy későbbi időpontban, rendszerint banki utalással fizeti ki. A nagykereskedelmi áruk nyilvántartására a 261-es Áruk beszerzési áron főkönyvi számlát használjuk.

Nagykereskedelmi árukkal kapcsolatos gazdasági események:

a) beszerzés:

a beszerzési ár elszámolása:

T 261. Áruk beszerzési áron

K 454. Belföldi szállítók

MUNKAANYAG

A kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása:

T 466. Előzetesen felszámított áfa

K 454. Belföldi szállítók

b) visszaküldés, engedmény:

Az eddig tanultakhoz hasonlóan a visszaküldés és az engedmény könyvelése fordított könyveléssel történik.

Az ellenérték korrigálása:

T 454. Belföldi szállítók

K 261. Áruk beszerzési áron

Az általános forgalmi adó helyesbítése:

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

c) Az értékesítés főkönyvi elszámolása:

Az értékesítés nettó árbevételének főkönyvi könyvelése:

T 311. Belföldi követelések

K 91. Belföldi Értékesítés árbevétel

Az értékesítéshez kapcsolódó fizetendő Áfa elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 467. Fizetendő Áfa

A készletcsökkenés elszámolása ráfordításként

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke

K 261. Áruk beszerzési áron

d) hiány, selejtezés elszámolása:

Az állományból kivezetett eszközöket az egyéb ráfordítások között számoljuk el.

T 8693. Hiányzó, megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 261. Áruk beszerzési áron

MUNKAANYAG

2. Kiskereskedelmi árukkal kapcsolatos elszámolások:

A kiskereskedelmi árukat jellemzően a végső fogyasztónak kis tételben értékesítjük. Az ellenérték kifizetése rendszerint azonnal készpénzben megtörténik. A kiskereskedelmi árukat a könyvekben jellemzően eladási (fogyasztói) áron tartjuk nyilván, amely már az általános forgalmi adót tartalmazó végső fogyasztói árat jelenti. Ezen nyilvántartás azonban feltételezi azt, hogy a kiskereskedelmi árukat két főkönyvi számlán tartsuk nyilván. Az egyik számlán az eladási árat, a másik számlán, az árrés számlán pedig az eladási ár és a beszerzési ár különbségét.

Az eladási áras nyilvántartási technika két számlát feltételez, így a gazdasági események rögzítése bonyolultabb, ugyanakkor a felhasználások elszámolása egyszerűbb.

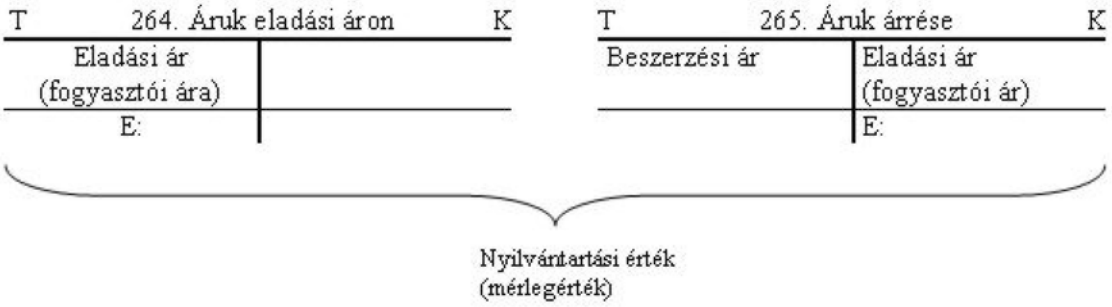

9. ábra. a kiskereskedelmi áruk főkönyvi nyilvántartása

A 264. Áruk eladási áron számla a bruttó fogyasztói árat tartalmazza, a számlának jellemzően "Tartozik" egyenlege van. A 265. Áruk árrése számla az eladási ár és a beszerzési ár különbségét tartalmazza, mivel az Áfát is tartalmazó eladási ár, mindig nagyobb a nettó beszerzési árnál, ezért a számlának jellemzően "Követel" egyenlege van.

a) Kiskereskedelmi áru beszerzése

A számlázott nettó beszerzési ár elszámolása:

T 265. Áruk árrése

K 454. Belföldi szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása:

T 466. Előzetesen felszámított Áfa

K 454. Belföldi szállítók

Az áruk készletre vétele eladási áron:

T 264. Áruk eladási áron

MUNKAANYAG

K 265. Áruk árrése

b) a visszaküldés könyvviteli elszámolása

A visszaküldés főkönyvi elszámolása könyvviteli szempontból a beszerzés gazdasági eseményének megfordítása.

A visszaküldött áru számla szerinti értékének kivezetése:

T 454. Belföldi Szállítók

K 265. Áruk árrése

A kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása:

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

Az árukészlet kivezetése eladási áron:

T 265. Áruk árrése

K 264. Áruk eladási áron

c) engedmény elszámolása

Az engedmény az áru beszerzési árát és a kapcsolódó általános forgalmi adót korrigálja. Az árukészlet eladási áron számított készlete nem változik.

A beszerzési ár korrekciója:

T 454. Belföldi szállítók

K 265. Áruk árrése

A kapcsolódó általános forgalmi adó korrekciója:

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

d) Értékesítés

A kiskereskedelmi áruk esetén az értékesítés sajátossága az, hogy az ellenérték egyszerre kiegyenlítésre kerül jellemzően készpénzfizetéssel. Az általános forgalmi adó elszámolása annyiban sajátos, hogy a bruttó bevételt elszámolják árbevételnek és az árbevételből a pontos áfa összeg meghatározása után (felülről számított Áfa) vonják le a fizetendő áfát.

A készpénzes árbevétel elszámolása:

MUNKAANYAG

T 381. Pénztár

K 91. Értékesítés nettó árbevétele

Az áfa elszámolása:

T 91. Értékesítés nettó árbevétele

K 467. Fizetendő általános forgalmi adó

A készletcsökkenés elszámolása:

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke

k 264. Áruk eladási áron

e) Hiány, selejtezés elszámolása

A hiány, selejtezés értékét a vállalkozás egyéb ráfordításként számolja el az eredménnyel szemben.

T 8693. Hiányzó, megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 264. Áruk eladási áron

f) Az árrés elszámolása

A kiskereskedelmi áruknál év közben a készletcsökkenést eladási áron számoljuk el, amely jóval több, mint a tényleges ráfordítás. Ezért a könyvelés korrekciójaként szükséges a vállalkozás által meghatározott időszakonként, de legalább év végén az árrés megállapítása (azaz, hogy mennyi a különbség a tényleges beszerzési ár és az eladási ár között) és a ráfordítások korrekciójának elvégzése.

Az árrés számítása:

Első lépésként meghatározzuk az áruk árrése (265-ös számla egyenlegét)

Második lépésben a könyvelt adatok segítségével megállapítjuk az áru forgalmát eladási áron: nyitókészlet eladási áron + beszerzés eladási áron – visszaküldés eladási áron

(Az árrés számla egyenlege / nyitó + beszerzés – visszaküldés) * 100 = áruk árrése %

Az eladási áron elszámolt ráfordítást * áruk árrése % = az árrés könyvelendő összege

Az árrés könyvelése

T 265. Áruk árrése

K 814. Eladott áruk beszerzési értéke

MUNKAANYAG

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat:

Az alábbi árukkal kapcsolatos gazdasági eseményeket könyvelje idő és számlasorosan!

Kiemelt számláink egyenlegei:

261. Áruk beszerzési áron: 500 000,-Ft (200 db)

264. Áruk eladási áron: 1 000 000,-Ft (2000 db)

265. Áruk árrése: 400 000 (K egyenleg)

A nagykereskedelmi áruk készletcsökkenését FIFO módszerrel számolják el.

1. A vállalkozás kiskereskedelmi áruk vásárolt 1000 db mennyiségben. A kiskereskedelmi áru ellenértéke 350 Ft/db+25% Áfa
2. A vállalkozás a nagykereskedelmi árukészletéből értékesít 150 db-ot. Az eladási ára 4000,-Ft/db + 25 % Áfa.
3. A vásárolt kiskereskedelmi áru árából 10 % engedményt kaptunk, minőségi kifogás miatt.
4. Nagykereskedelmi árut vásároltunk 300 db mennyiségben, a beszerzési ár 2200,-Ft/db +25 % Áfa
5. Banki értesítés átutaltuk a kiskereskedelmi áruk ellenértékét.
6. A vásárolt nagykereskedelmi áruból 100 db-ot visszaküldtünk hibás teljesítés miatt, a számlát a partner korrigálta.
7. Kiskereskedelmi árut értékesítettünk 2000 db mennyiségben. A vevők az ellenértéket készpénzben fizették ki, a kiskereskedelmi áru a 25%-os Áfa kulcsba tartozik. Elszámoltuk a készletcsökkenést is.
8. Minőségi problémák miatt 10 db nagykereskedelmi árut selejtezésre került.
9. Elszámoljuk az áruk árrését a készletcsökkenés után.

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.a	01.01	265	Áruk árrése	454	Szállítók	kiskereskedelmi áru beszerzési ára	350 000	350 000
1.b	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	beszerzéshez kapcsolódó Áfa	87 500	87 500
1.c	01.01	264	Áruk eladási áron	265	Áruk árrése	beszerzés elszámoló áron	500 000	500 000
2.a	01.02	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	nagyker áru értékesítés bevétele	600 000	600 000
2.b	01.02	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	nagyker áru értékesítés Áfa	150 000	150 000
2.c	01.02	814	Eladott áruk beszerzési értéke	261	Áruk beszerzési áron	nagyker áru elábé	375 000	375 000
3.a	01.03	454	Szállítók	265	Áruk árrése	kisker áru engedmény	35 000	35 000
3.b	01.03	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	kisker áru engedmény Áfa	8 750	8 750
4.a	01.04	261	Áruk beszerzési áron	454	Szállítók	nagyker áru beszerzés	660 000	660 000
4.b	01.04	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	nagyker áru Áfa	165 000	165 000
5.	01.05	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszámla	banki értesítés	393 750	393 750
6.a	01.06	454	Szállítók	261	Áruk beszerzési áron	nagyker áru visszaküldés	220 000	220 000
6.b	01.06	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	visszaküldés Áfa	55 000	55 000
7.a	01.07	381	Pénztár	91	Belföldi értékesítés árbevétele	kisker áru értékesítés bevétele	1 000 000	1 000 000
7.b	01.07	91	Belföldi értékesítés árbevétele	467	Fizetendő általános forgalmi adó	kisker ára	200 000	200 000
7.c	01.07	814	Eladott áruk beszerzési értéke	264	Áruk eladási áron	készletcsökkenés	1 000 000	1 000 000
8.	01.08	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	261	Áruk beszerzési áron	nagykereskedelmi áru selejtezés	25 000	25 000
9	01.09	265	Áruk árrése	814	Eladott áruk beszerzési értéke	áruk árrése	390 000	390 000

10. ábra. az 1. feladat megoldása naplóban

MUNKA

Számítások:

1.c eladási ár: 1 000 000 Ft /2000 db = 500 Ft/db

Kiskereskedelmi áruk eladási áron 1000 db * 500 Ft/ db = 500 000,-Ft

2.c Nagykereskedelmi áru készletcsökkenése: 150 db* 2500 Ft/db = 375 000,-Ft

7.b Kiskereskedelmi áru áfa: 1 000 000 * 20 % = 200 000,-Ft (felülről számított kulcs)

8. Nagykereskedelmi áru selejtezés: 10 db * 2500 Ft/db = 25 000,-Ft

9. Kiskereskedelmi áruk árrése:

A 265. főkönyvi számla egyenlege: 400 000 + 500 000+35 000 - 350 000 =585 000,-Ft

A nyitó+ beszerzés - visszaküldés elszámoló áron: 1 000 000 + 500 000 = 1 500 000,-Ft

Az árrés mértéke (585 000/ 1 500 000)*100 =39%

Az árrés összege: 1 000 000 * 39 % = 390 000,-Ft

T	261. Áruk beszerzési áron		K
Ny/491	500 000	2.c/814	375 000
4.a/454	660 000	6.a/454	220 000
		8./8693	25 000
E:	540 000		

T	264. Áruk eladási áron		K
Ny/491	1 000 000	7.c/814	1 000 000
1.c/265	500 000		
E:	500 000		

T	265. Áruk árrése		K
1.a/454	350 000	Ny/491	400 000
9/814	390 000	1.c/264	500 000
		3.a/454	35 000
		E:	195 000

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
2.a/91	600 000		
2.b/467	150 000		
E:	750 000		

T	381. Pénztár		K
7.a/91	1 000 000		
E:	1 000 000		

T	384. Elszámolási betétszámla		K
Ny/491	1 000 000	5./454	393 750
		E:	393 750

T	454. Szállítók		K
3.a/265	35 000	1.a/265	350 000
3.b/466	8 750	1.b/466	87 500
5./384	393 750	4.a/261	660 000
6.a/261	220 000	4.b/466	165 000
6.b/466	55 000		
		E:	550 000

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
1.b/454	87 500	3.b/454	8 750
4.b/454	165 000	6.b/454	55 000
E:	188 750		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
		2.b/311	150 000
		7.b/91	200 000
		E:	350 000

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
2.c/261	375 000	9/265	390 000
7.c/264	1 000 000		
E:	985 000		

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke		K
8./261	25 000		
E:	25 000		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
7.b/467	200 000	2.a/311	600 000
		7.a/381	1 000 000
		E:	1 400 000

11. ábra. az 1. feladat megoldása főkönyvi számlánkon

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Az alábbi árukkal gazdasági eseményeket könyvelje idő és számlasorosan!

Kiemelt számláink egyenlegei:

261. Áruk beszerzési áron: 800 000,-Ft (400 db)

264. Áruk eladási áron: 2 000 000,-Ft (5000 db)

265. Áruk árrése: 700 000 (K egyenleg)

A nagykereskedelmi áruk készletcsökkenését FIFO módszerrel számolják el.

1. A vállalkozás kiskereskedelmi árut vásárolt 2000 db mennyiségben. A kiskereskedelmi áru ellenértéke 250 Ft/db+25% Áfa
2. A vállalkozás a nagykereskedelmi árukészletéből értékesít 250 db-ot. Az eladási ára 5000,-Ft/db + 25 % Áfa.
3. A vásárolt kiskereskedelmi áru árából 20 % engedményt kaptunk, minőségi kifogás miatt.
4. Banki értesítés átutalták a nagykereskedelmi áruk ellenértékét.
5. Nagykereskedelmi árut vásároltunk 200 db mennyiségben, a beszerzési ár 1800,-Ft/db +25 % Áfa
6. A vásárolt nagykereskedelmi áruból 50 db-ot visszaküldtünk hibás teljesítés miatt, a számlát a partner korrigálta.
7. Banki értesítés kiegyenlítettük a nagykereskedelmi áru ellenértékét.
8. Kiskereskedelmi árut értékesítettünk 4000 db mennyiségben. A vevők az ellenértéket készpénzben fizették ki, a kiskereskedelmi áru a 25%-os Áfa kulcsba tartozik. Elszámoltuk a készletcsökkenést is.
9. Minőségi problémák miatt 50 db nagykereskedelmi árut selejtezésre került.
10. Elszámoljuk az áruk árrését a készletcsökkenés után.

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel

12. ábra. napló séma a feladat megoldásához

MUNKA

Számítások:

T 261. Áruk beszerzési áron K

T 264. Áruk eladási áron K

T 265. Áruk árrése K

T 311. Belföldi követelések (Vevők) K

T 381. Pénztár K

T 384. Elszámolási betétszámla K

T 454. Szállítók K

T 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó K

T 467. Fizetendő általános forgalmi adó K

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke K

T 8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke K

T 91. Belföldi értékesítés árbevétele K

13. ábra. számalvázak az 1. feladat megoldásához

MEGOLDÁSOK

1. feladat:

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.a	01.01	265	Áruk árrése	454	Szállítók	kisker áru beszerzési ára	500 000	500 000
1.b	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	kisker áru beszerzés Áfa	125 000	125 000
1.c	01.01	264	Áruk eladási áron	265	Áruk árrése	kisker áru eladási áron	800 000	800 000
2.a	01.02	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	Nagyker áru értékesítés bevétele	1 250 000	1 250 000
2.b	01.02	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	nagyker áru értékesítés Áfa	312 500	312 500
2.c	01.02	814	Eladott áruk beszerzési értéke	261	Áruk beszerzési áron	nagyker áru készletcsökkenés	500 000	500 000
3.a	01.03	454	Szállítók	265	Áruk árrése	engedmény	100 000	100 000
3.b	01.03	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	engedmény Áfa	25 000	25 000
4	01.04	384	Elszámolási betétszámla	311	Belföldi követelések (Vevők)	nagykereskedelmi áru ellenértéke	1 562 500	1 562 500
5.a	01.05	261	Áruk beszerzési áron	454	Szállítók	nagyker áru beszerzési ára	360 000	360 000
5.b	01.05	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	nagyker áru Áfa	90 000	90 000
6.a	01.06	454	Szállítók	261	Áruk beszerzési áron	nagykereskedelmi áru visszaküldés	90 000	90 000
6.b	01.06	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	visszaküldés Áfa	22 500	22 500
7.	01.07	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszámla	Banki értesítés nagyker áru ellenértéke	337 500	337 500
8.a	01.08	381	Pénztár	91	Belföldi értékesítés árbevétele	kiskerekedelmi áru eladási ára	1 600 000	1 600 000
8.b	01.08	91	Belföldi értékesítés árbevétele	467	Fizetendő általános forgalmi adó	kisker áru Áfa	320 000	320 000
8.c	01.08	814	Eladott áruk beszerzési értéke	264	Áruk eladási áron	kiskereskedelmi áru elábé	1 600 000	1 600 000
9	01.09	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	261	Áruk beszerzési áron	nagyker áru selejtezés	100 000	100 000
10	01.10	265	Áruk árrése	814	Eladott áruk beszerzési értéke	árrés elszámolása	628 480	628 480

14. ábra. az 1. feladat megoldása naplóban

Számítások:

1.c eladási ár: 2 000 000 Ft /5000 db = 400 Ft/db

Kiskereskedelmi áruk eladási áron 2000 db * 400 Ft/ db = 800 000,-Ft

2.c Nagykereskedelmi áru készletcsökkenése: 250 db* 2000 Ft/db = 500 000,-Ft

7.b Kiskereskedelmi áru áfa: 1 600 000 * 20 % =320 000,-Ft (felülről számított kulcs)

8. Nagykereskedelmi áru selejtezés: 50 db * 2000 Ft/db = 100 000,-Ft

9. Kiskereskedelmi áruk árrése:

A 265. főkönyvi számla egyenlege: 700 000 + 800 000+100 000 - 500 000 = 1 100 000,-Ft

A nyitó+ beszerzés - visszaküldés elszámoló áron: 1 000 000 + 800 000 = 2 800 000,-Ft

Az árrés mértéke (1 100 000/ 2 800 000)*100 =39,28 %

Az árrés összege: 1 600 000 * 39,28 % = 628 480,-Ft

T	261. Áruk beszerzési áron		K
Ny/491	800 000	2.c/814	500 000
5.a/454	360 000	6.a/454	90 000
		9/8693	100 000
E:	470 000		

T	264. Áruk eladási áron		K
Ny/491	2 000 000	8.c/814	1 600 000
1.c/265	800 000		
E:	1 200 000		

T	265. Áruk árrése		K
1.a/454	500 000	Ny/491	700 000
10/814	628 480	1.c/264	800 000
		3.a/454	100 000
		E:	471 520

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
2.a/91	1 250 000	4/384	1 562 500
2.b/467	312 500		
E:	0		

T	381. Pénztár		K
8.a/91	1 600 000		
E:	1 600 000		

T	384. Elszámolási betétszámla		K
4/311	1 562 500	7./454	337 500
E:	1 225 000		

T	454. Szállítók		K
3.a/265	100 000	1.a/265	500 000
3.b/466	25 000	1.b/466	125 000
6.a/261	90 000	5.a/261	360 000
6.b/466	22 500	5.b/466	90 000
7./384	337 500		
		E:	500 000

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
1.b/454	125 000	3.b/454	25 000
5.b/454	90 000	6.b/454	22 500
E:	167 500		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
		2.b/311	312 500
		8.b/91	320 000
		E:	632 500

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
2.c/261	500 000	10/265	628 480
8.c/264	1 600 000		
E:	1 471 520		

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke		K
9/261	100 000		
E:	100 000		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
8.b/467	320 000	2.a/311	1 250 000
		8.a/381	1 600 000
		E:	2 530 000

15. ábra. az 1. feladat megoldása számlavázakon

A GÖNGYÖLEGEKKEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁLSOK

ESETFELVETÉS-MUNKAHELYZET

Munkahelyén egy gazdasági társaság számviteli osztályán azt a feladatot kapja, hogy a göngyölegek elszámolásával kapcsolatos könyvviteli teendőket végezze el. Az átvétel előtti időszakban a könyvelők több hibát vétettek a göngyölegek elszámolásában, ezt Önnek kell rendbe tennie. A munka elvégzése előtt szükséges tanulmányoznia a göngyölegekkel kapcsolatos elszámolások szabályait.

SZAKMAI INFORMÁCIÓ TARTALOM

Megelőző tanulmányai során megismerte azt, hogy a göngyöleg olyan csomagolóanyag, amelynek feladata az áru védelme, egységbe foglalása. A göngyöleg többször felhasználható, és csak azt a többször is felhasználható csomagolóanyagot tudjuk a göngyölegek közé sorolni, amelyre a kibocsátó egy előre meghatározott **betétdíjas áron** visszaváltási kötelezettséget vállal.

A vállalkozásnál lévő göngyölegeket származásuk szerint két csoportra tudjuk osztani:

- Idegen göngyölegek
- Saját göngyölegek

1. Az idegen göngyölegekkel kapcsolatos elszámolások

Azokat a göngyölegeket nevezzük idegen göngyölegeknek, amelyekbe a szállító az anyagot vagy árut csomagolja. A göngyöleget az anyaggal vagy áruval együtt egy meghatározott betétdíjas áron kiszámlázzák. A göngyöleg rendeltetése az, hogy visszaküldjük a szállítónak, a hibás, sérült göngyölegek pedig selejtezésre kerülnek.

a) idegen göngyöleg beszerzése:

Az idegen göngyölegeket betétdíjas áron vesszük nyilvántartásba.

T 282. Idegen göngyölegek

K 454. Belföldi szállítók

A kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása:

MUNKAANYAG

T 466. Előzetesen felszámított Áfa

K 454. Belföldi szállítók

b) idegen göngyöleg visszaküldése:

A beszerzés korrigálása betétdíjas áron

T 454. Belföldi szállítók

k 282. Idegen göngyölegek

A kapcsolódó Áfa korrigálása:

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

c) Az idegen göngyölegek selejtezése

A selejtezést a vállalkozás egyéb ráfordításként számolja el.

T 8693. Hiányzó, megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 282. Idegen göngyölegek

2. Saját göngyölegekkel kapcsolatos elszámolások:

A saját göngyölegek azok a göngyölegek, amelyeket a vállalkozás azzal a céllal vásárolt, hogy saját termékeit (áruk, késztermékek) a göngyölegbe csomagolva szállítsa a partner részére. A saját göngyölegek elszámolásában gondot okoz, hogy más a beszerzési ár, és más az a betétdíjas ár, amelyet a partnernek kiszámlázunk. Ezért a saját göngyölegek nyilvántartása a kiskereskedelmi árukhoz hasonlóan két számlán történik.

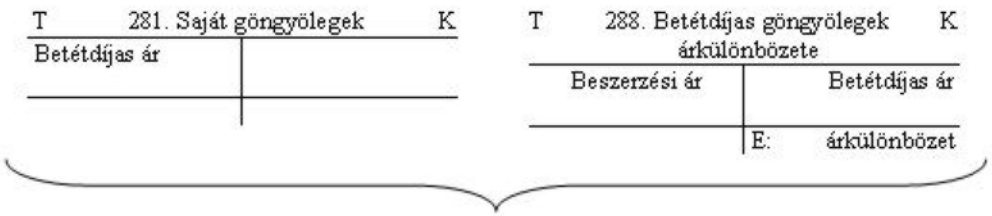

16. ábra. a saját göngyölegek főkönyvi nyilvántartása (nyilvántartási érték)

a) a saját göngyölegek beszerzése

A számla szerinti ellenérték könyvelése:

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

K 454. Belföldi Szállítók

A kapcsolódó áfa elszámolása:

T 466. Előzetesen felszámított Áfa

K 454. Belföldi szállítók

Készletre vétel betétdíjas áron

T 281. Saját göngyölegek

K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

b) A saját göngyölegek visszaküldése a szállítónak

A könyvelés a beszerzés gazdasági eseményeinek megfordításával történik.

Az ellenérték korrigálása:

T 454. Belföldi Szállítók

K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

Az áfa korrigálása:

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

A készletcsökkenés elszámolása visszaküldéskor:

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

K 281. Saját göngyölegek

c) A kapott árengedmény elszámolása

Amennyiben a szállítótól számlázott engedményt kapunk akkor csak a beszerzési ár és az áfa korrekciója merül fel, a készletek betétdíjas ára változatlan marad.

Az ellenérték korrigálása:

T 454. Belföldi Szállítók

K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

Az áfa korrigálása:

MUNKAANYAG

T 454. Belföldi szállítók

K 466. Előzetesen felszámított Áfa

d) A göngyöleg értékesítés elszámolása:

A göngyöleget általában áruval, késztermékkel együtt adjuk el, így kapcsolódó tételként szerepel az értékesítés számláján.

Az értékesítés nettó árbevételének elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 91. Belföldi Értékesítés nettó árbevétel

A fizetendő Áfa elszámolása:

T 311. Belföldi követelések

K 467. Fizetendő Áfa

A készletcsökkenés elszámolása:

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke

K 281. Saját göngyölegek

e) Az eladott göngyölegek visszaküldésének elszámolása

A partner rendszerint visszaküldi az értékesített göngyöleget, vagy annak egy részét.

A visszaküldést az értékesítés gazdasági eseményének megfordításával könyveljük.

Az árbevétel korrigálása:

T 91. Belföldi értékesítés árbevétel

K 311. Belföldi Követelések

A fizetendő általános forgalmi adó korrekciója

T 464. Fizetendő Áfa

K 311. Belföldi követelések

A készlet visszavételezése

T 281. Saját göngyölegek

K 814. Eladott áruk beszerzési értéke

MUNKAANYAG

f) saját göngyölegek selejtezése:

A saját göngyölegek selejtezését egyéb ráfordításként számoljuk el a vállalkozás könyveiben.

T 8693. Hiányzó, megsemmisült, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

K 281. Saját göngyölegek

g) A göngyölegek árkülönbözetének elszámolása:

Egy adott időszak, vagy a gazdasági év végén szükséges a készletcsökkenések elszámolásának korrigálása, mivel a kivezetés betétdíjas áron történt, amely rendszerint magasabb a nyilvántartási értéknél. A korrekció az árkülönbözet felosztását jelenti az eladott és a selejtezett göngyölegekre.

Az árkülönbözet számítása:

Első lépésként meghatározzuk a göngyölegek árkülönbözete (288-as számla egyenlegét)

Második lépésben a könyvelt adatok segítségével megállapítjuk a saját göngyölegek forgalmát betétdíjas áron: nyitókészlet betétdíjas áron + beszerzés betétdíjas áron – visszaküldés betétdíjas áron

(Az árkülönbözet egyenlege / nyitó + beszerzés – visszaküldés) * 100 = göngyölegek árkülönbözete %

A betétdíjas áron elszámolt ráfordítás * göngyölegek árkülönbözete % = az árkülönbözet könyvelendő összege

Az árkülönbözet könyvelése.

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

K 814 Eladott áruk beszerzési értéke

K 8693. Hiányzó, megsemmisül, állományból kivezetett készletek könyv szerinti értéke

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat:

Az alábbi gazdasági műveletek segítségével ismerje meg a göngyölegek elszámolásával kapcsolatos gyakorlati teendőket.

Kiemelt számlák egyenlegei:

MUNKAANYAG

281. Saját göngyölegek 100 000,- Ft (50 db raklap)

288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete 10 000,-Ft

1. Az késztermékeink szállításához raklapot vásároltunk egy Kft-től. A 100 db raklap beszerzési ára 1500,-Ft/db + 25 % Áfa
2. Anyagot vásároltunk, amelyet a szállítók 20 db rekeszben hoztak. A rekesz számlázott betétdíjas ára 1000,-Ft/db + 25 % Áfa
3. A vásárolt raklapok árából minőségi problémák miatt 20 % engedményt kértünk.
4. Visszaküldtünk 18 db rekeszt a szállítóknak, 2 db rekesz megsérült így azok selejtezésre kerültnek.
5. A raklapok árából a kért engedményt megkaptuk.
6. Készterméket értékesítettünk, amelyet 18 db raklapon kiszállítottunk, a raklapok betétdíjas árát a fizetendő általános forgalmi adóval kiszámláztuk.
7. A raktárban 5db raklapot összetört a targonca ezért selejtezésre került.
8. A vevő visszaküldött 15 db raklapot, a számla korrekciója megtörtént.
9. Elszámoljuk a saját göngyölegek utáni árkülönbözetet.

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.a	01.01	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	454	Szállítók	Saját göngyöleg beszerzési ára	150 000	150 000
1.b	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	saját göngyöleg áfa	37 500	37 500
1.c	01.01	281	Saját göngyölegek	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	Saját göngyöleg betétdíjas áron	200 000	200 000
2.a	01.02	282	Idegen göngyölegek	454	Szállítók	Idegen göngyöleg betétdíjas ára	20 000	20 000
2.b	01.02	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	Idegen göngyöleg kapcsolófő Áfa	5 000	5 000
4.a	01.04	454	Szállítók	282	Idegen göngyölegek	Idegen göngyöleg visszaküldés	18 000	18 000
4.b	01.04	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	Idegen göngyöleg Áfa korrekció	4 500	4 500
4.c	01.04	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	282	Idegen göngyölegek	Idegen göngyöleg selejtezés	2 000	2 000
5.a	01.05	454	Szállítók	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	saját göngyöleg engedmény	30 000	30 000
5.b	01.05	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	saját göngyöleg engedmény áfa	7 500	7 500
6.a	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	Saját göngyöleg értékesítés	36 000	36 000
6.b	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	Saját göngyöleg értékesítés áfa	9 000	9 000
6.c	01.06	814	Eladott áruk beszerzési értéke	281	Saját göngyölegek	saját göngyöleg készletcsökkenés	36 000	36 000
7.	01.07	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	281	Saját göngyölegek	saját göngyöleg selejtezés	10 000	10 000
8.a	01.08	91	Belföldi értékesítés árbevétele	311	Belföldi követelések (Vevők)	saját göngyöleg visszaküldés	30 000	30 000
8.b	01.08	467	Fizetendő általános forgalmi adó	311	Belföldi követelések (Vevők)	visszaküldés Áfa	7 500	7 500
8.c	01.08	281	Saját göngyölegek	814	Eladott áruk beszerzési értéke	visszaküldés készletre	30 000	30 000
9.a	01.09	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	814	Eladott áruk beszerzési értéke	értékesítésre jutó árkülönbözet	1 800	1 800
9.b	9	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	selejtezésre jutó árkülönbözet	3 000	3 000

17. ábra. az 1. feladat megoldása főkönyvi naplóban

Számítások:

1.c Saját göngyölegek betétdíjas ára: 100 000 Ft/ 50 db = 2 000 Ft/db

9. Göngyölegek árkülönbözete:

A göngyölegek árkülönbözete számla egyenlege: 90 000,-Ft

A göngyölegek betétdíjas áron számla: nyitó+ növekedés – visszaküldés betétdíjas áron:

100 000 + 200 000 = 300 000,-Ft

A göngyölegek árkülönbözete (90 000 /300 000) *100 = 30 %

Az értékesített göngyölegek árkülönbözete: 6000 * 30 % = 1800,- Ft

A selejtezett göngyölegek árkülönbözete 10 000 * 30% = 3000,-Ft

T	281. Saját göngyölegek		K
Ny/491	100 000	6.c/814	36 000
1.c/288	200 000	7./8693	10 000
8.c/814	30 000		
E:	284 000		

T	282. Idegen göngyölegek		K
2.a/454	20 000	4.a/454	18 000
		4.c/8693	2 000
E:	0		

T	288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete		K
1.a/454	150 000	Ny/491	10 000
9.a/814	1 800	1.c/281	200 000
9.b/8693	3 000	5.a/454	30 000
		E:	85 200

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
6.a/91	36 000	8.a/91	30 000
6.b/467	9 000	8.b/467	7 500
E:	7 500		

T	454. Szállítók		K
4.a/282	18 000	1.a/288	150 000
4.b/466	4 500	1.b/466	37 500
5.a/288	30 000	2.a/282	20 000
5.b/466	7 500	2.b/466	5 000
		E:	152 500

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
1.b/454	37 500	4.b/454	4 500
2.b/454	5 000	5.b/454	7 500
E:	30 500		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
8.b/311	7 500	6.b/311	9 000
		E:	1 500

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
6.c/281	36 000	8.c/281	30 000
		9.a/288	1 800
E:	4 200		

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke		K
4.c/282	2 000	9.b/288	3 000
7./281	10 000		
E:	9 000		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
8.a/311	30 000	6.a/311	36 000
		E:	6 000

18. ábra. az 1. feladat megoldása számlavázakon

MUN

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Feladat:

Az alábbi gazdasági műveletek segítségével ismerje meg a göngyölegek elszámolásával kapcsolatos gyakorlati teendőket.

Kiemelt számlák egyenlegei:

281. Saját göngyölegek 200 000,- Ft (50 db konténer)

288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete 20 000,-Ft

1. Az késztermékeink szállításához konténert vásároltunk egy Kft-től. A 200 db konténer beszerzési ára 2 000,-Ft/db + 25 % Áfa
2. Anyagot vásároltunk, amelyet a szállítók 40 db rekeszben hoztak. A rekesz számlázott betétdíjas ára 800,-Ft/db + 25 % Áfa
3. A vásárolt raklapok árából minőségi problémák miatt 10 % engedményt kértünk.
4. Visszaküldtünk 38 db rekeszt a szállítóknak, 2 db rekesz megsérült így azok selejtezésre kerültnek.
5. A konténerek árából a kért engedményt megkaptuk.
6. Készterméket értékesítettünk, amelyet 20 db konténeren kiszállítottunk, A konténerek betétdíjas árát a fizetendő általános forgalmi adóval kiszámláztuk.
7. A raktárban 10 db konténert összetört a targonca ezért selejtezésre került.
8. A vevő visszaküldött 15 db konténert, a számla korrekciója megtörtént.
9. Elszámoljuk a saját göngyölegek utáni árkülönbözetet.

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel

19. ábra. üres napló a feladat megoldásához

MUNK

Számítások:

T	281. Saját göngyölegek	K

T	282. Idegen göngyölegek	K

T	288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	K

T	311. Belföldi követelések (Vevők)	K

T	454. Szállítók	K

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	K

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó	K

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke	K

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	K

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele	K

20. ábra. számlavázak az 1. feladat megoldásához

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1.a	01.01	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	454	Szállítók	saját göngyöleg beszerzési ára	400 000	400 000
1.b	01.01	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	saját göngyöleg kapcsolódó Áfa	100 000	100 000
1.c	01.01	281	Saját göngyölegek	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	saját göngyöleg készletre vétel	800 000	800 000
2.a	01.02	282	Idegen göngyölegek	454	Szállítók	idegen göngyöleg beszerzési ára	32 000	32 000
2.b	01.02	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454	Szállítók	idegen göngyöleg kapcsolódó Áfa	8 000	8 000
4.a	01.04	454	Szállítók	282	Idegen göngyölegek	idegen göngyöleg visszaküldés	30 400	30 400
4.b	01.04	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	visszaküldés Áfa	7 600	7 600
4.c	01.04	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	282	Idegen göngyölegek	Idegen göngyöleg selejtezés	1 600	1 600
5.a	01.05	454	Szállítók	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	kapott enedmény	40 000	40 000
5.b	01.05	454	Szállítók	466	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	kapott engedmény Áfa	10 000	10 000
6.a	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	kiszámlázott göngyölegek árbevétele	800 000	800 000
6.b	01.06	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	göngyöleg értékesítés Áfa	200 000	200 000
6.c	01.06	814	Eladott áruk beszerzési értéke	281	Saját göngyölegek	göngyöleg készletcsökkenés betétdíjas áron	800 000	800 000
7	01.07	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	281	Saját göngyölegek	saját göngyöleg selejtezés	40 000	40 000
8.a	01.08	91	Belföldi értékesítés árbevétele	311	Belföldi követelések (Vevők)	saját göngyöleg visszaküldés	600 000	600 000
8.b	01.08	467	Fizetendő általános forgalmi adó	311	Belföldi követelések (Vevők)	saját göngyöleg visszaküldés Áfa	150 000	150 000
8.c	01.08	281	Saját göngyölegek	814	Eladott áruk beszerzési értéke	visszaküldött göngyöleg készletre vétel	600 000	600 000
9.a	01.09	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	814	Eladott áruk beszerzési értéke	értékesített göngyöleg árkülönbözete	92 000	92 000
9.b	01.09	288	Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete	8693	Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke	selejtezett göngyöleg árkülönbözete	18 400	18 400

21. ábra. 1. feladat megoldása főkönyvi naplóban

Számítások:

1.c Saját göngyölegek betétdíjas ára: 200 000 Ft/ 50 db = 4 000 Ft/db

9. Göngyölegek árkülönbözete:

A göngyölegek árkülönbözete számla egyenlege: 460 000,-Ft

A göngyölegek betétdíjas áron számla: nyitó+ növekedés – visszaküldés betétdíjas áron:

200 000 + 800 000 = 1 000 000,-Ft

A göngyölegek árkülönbözete (460 000 /1 000 000) *100 = 46 %

Az értékesített göngyölegek árkülönbözete: 200 000 * 46 % = 92 000,- Ft

A selejtezett göngyölegek árkülönbözete 40 000 * 46 % = 18 400,-Ft

T	281. Saját göngyölegek		K
Ny/491	200 000	6.c/814	800 000
1.c/288	800 000	7/8693	40 000
8.c/814	600 000		
E:	760 000		

T	282. Idegen göngyölegek		K
2.a/454	32 000	4.a/454	30 400
		4.c/8693	1 600
E:	0		

T	288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete		K
1.a/454	400 000	Ny/491	20 000
9.a/814	92 000	1.c/281	800 000
9.b/8693	18 400	5.a/454	40 000
		E:	349 600

T	311. Belföldi követelések (Vevők)		K
6.a/91	800 000	8.a/91	600 000
6.b/467	200 000	8.b/467	150 000
E:	250 000		

T	454. Szállítók		K
4.a/282	30 400	1.a/288	400 000
4.b/466	7 600	1.b/466	100 000
5.a/288	40 000	2.a/282	32 000
5.b/466	10 000	2.b/466	8 000
		E:	452 000

T	466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó		K
1.b/454	100 000	4.b/454	7 600
2.b/454	8 000	5.b/454	10 000
E:	90 400		

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó		K
8.b/311	150 000	6.b/311	200 000
		E:	50 000

T	814. Eladott áruk beszerzési értéke		K
6.c/281	800 000	8.c/281	600 000
		9.a/288	92 000
E:	108 000		

T	8693. Hiányzó, megsemmisült állományból kiv. készletek könyv szerinti értéke		K
4.c/282	1 600	9.b/288	18 400
7/281	40 000		
E:	23 200		

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele		K
8.a/311	600 000	6.a/311	800 000
		E:	200 000

22. ábra. a feladat megoldása főkönyvi számlavázakon

A SAJÁT TERMELÉSŰ KÉSZLETEKKEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK

ESETFELVETÉS-MUNKAHELYZET

Egy gazdasági társaság számviteli osztályán dolgozik, ahol feladat a saját termelésű készletekkel kapcsolatos gazdasági események főkönyvi elszámolása. A munkája során meg kell határoznia a saját termelésű készletek közvetlen önköltségét, meg kell határoznia a záró befejezetlen termelés értékét is. A jogszabályoknak megfelelő munkavégzéshez meg kell ismerni a saját termelésű készletek főkönyvi könyvelésével kapcsolatos szabályokat.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. A saját termelésű készletek értékelése

A saját termelésű készleteket a vállalkozás az előállítás közvetlen önköltségén értékeli. A közvetlen önköltségbe beletartoznak azok a költségek:

- amelyek egyértelműen az eszköz előállításához kapcsolódnak
- amelyek bizonyíthatóan szoros kapcsolatba hozhatóak az eszköz előállításával
- amelyek, mutatók, jellemzők segítségével az eszközre feloszthatóak.

A saját termelésű készletek közvetlen költségét (előállítási értékét) befolyásolja a nyitó és záró befejezetlen termelés állománya is. A nyitó befejezetlen termelés valószínű folytatódik az évben és késztermékké válik. A záró befejezetlen termelés értéke pedig a következő évi késztermékben jelenik meg.

A termék előállításának követlen költsége =

+ nyitó befejezetlen termelés értéke

+ a tárgyévben felmerült közvetlen költségek

– záró befejezetlen termelés értéke

A nyitó befejezetlen termelés értéke a mérlegből jön, a záró befejezetlen termelés értékét a záró leltár során határozzák meg.

2. Saját termelésű készletekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása

MUNKAANYAG

a) A nyitó befejezetlen termelés kivezetése a gazdasági év elején nyitás után (rendező tétel)

T 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

K 23. Befejezetlen termelés

b) Költségek felmerülése a gazdasági év közben

- anyagköltség:

T 511. Anyagköltség

K 21. Anyagok

- bérköltség:

T 541. Bérköltség

K 471. Jövedelem elszámolási számla

- TB járulék

T 561. Társadalombiztosítási járulék

K 473. Társadalombiztosítással szembeni kötelezettségek

- Értékcsökkenési leírás

T 571. Terv szerinti értékcsökkenési leírás

K 129-149. Tárgyi eszközök értékcsökkenése

- Állományba vett anyaghulladékok értéke (költségcsökkentő hatású)

T 21. Anyagok

K 511. Anyagköltség

c) a késztermékek állományba vétele közvetlen önköltségen

T 25. Késztermékek

K 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

d) a záró befejezetlen termelés állományba vétel év végén

T 23. Befejezetlen termelés

K 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

MUNKAANYAG

e) késztermékek értékesítése

Késztermékek értékesítésének nettó árbevétele

T 311. Belföldi követelések

K 91. Értékesítés nettó árbevétele

Fizetendő általános forgalmi adó elszámolása

T 311. Belföldi követelések

K 467. Fizetendő Áfa

Az értékesített készlet kivezetése

T 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

K 25. Késztermékek

f) Visszaküldött késztermék (ha a vevő visszaküldi)

A visszaküldés könyvelése az értékesítés megfordításával történik.

A bevétel korrigálása:

T 91. Értékesítés nettó árbevétele

K 311. Belföldi követelések

A fizetendő általános forgalmi adó korrigálása

T 467. Fizetendő Áfa

K 311. Belföldi követelések

A készletre vétel elszámolása

T 25. Késztermékek

K 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

g) A vevőnek adott engedmény elszámolása

A bevétel korrigálása:

T 91. Értékesítés nettó árbevétele

K 311. Belföldi követelések

A fizetendő általános forgalmi adó korrigálása

MUNKAANYAG

T 467. Fizetendő Áfa

K 311. Belföldi követelések

3. Az 581-es saját termelésű készletek állományváltozása számla sajátos szerepe

A gazdasági események elszámolásából jól látható, hogy a készletre vételek és készletcsökkenések elszámolásakor kiemelt szerepe van a saját termelésű készletek állományváltozása főkönyvi számlának.

T 581.Saját termelésű készletek állományváltozsa K	
- Nyitó befejezetlen termelés - Készletcsökkenés elszámolása	- Késztermék készletre vétele - Záró befejezetlen termelés

23. ábra. a saját termelésű készletek elszámolás főkönyvi száma gazdasági tartalma

Mivel valamennyi saját termelésű készletmozgással kapcsolatos gazdasági esemény szerepel a számlán így a számla jó mutatja a készletváltozást.

Amennyiben "Tartozik" egyenlege van a számlának azt jelenti, hogy a termelésnél többet értékesítettünk, így valószínű az előző években felhalmozódott készletből adtuk el. Ezért a késztermék zárókészlet az előző évhez képest csökkenni fog.

Ha " Követel" egyenlege van a főkönyvi számlának, az azt jelenti, hogy többet vettünk készletre az értékesített készletnél, így a késztermék zárókészlet az előző évhez képest nő.

A számla egyenlege összköltséges eredménykimutatás esetén korrigálja az üzemi vagy üzleti tevékenység eredményét. A készletnövekedés eredménynövelő, a készletcsökkenés eredménycsökkentő hatású.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat:

Egy vállalkozás saját termelésű készletekkel kapcsolatos gazdasági eseményei a következők.

Nyitó befejezetlen termelés értéke 50 000,-Ft

Az gazdasági év során felmerült költségek:

MUNKAANYAG

	" A " termék termelésének közvetlen költsége	Közvetett költség	Összes költség
Anyagköltség	2 000 000 Ft	20 0000 Ft	2 020 000 Ft
Bérköltség	4 000 000 Ft	1 000 000 Ft	5 000 000 Ft
Tb járulék	1 080 000 Ft	270 000 Ft	1 350 000 Ft
Műszaki berendezések értékcsökkenése	300 000 Ft	50 000 Ft	350 000 Ft
Összesen	7 380 000 Ft	1 340 000 Ft	8 720 000 Ft

A záró befejezetlen termelés értéke 230 000 Ft

A termelési folyamat alatt 600 db készterméket állítottak elő.

A késztermékekből 500 db értékesítés történt, az eladási ár 16 000 Ft/db + 25 % Áfa

10 db készterméket a partner minőségi hiba miatt visszaküldött, amely a számlán korrigálásra került.

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1	01.01	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	23	Befejezetlen termelés és félkész termékek	nyitó befejezetlen termelés kivezetése	50 000	50 000
2.a	12.31	511	Felhasznált anyagok költségei	211	Nyers- és alapanyagok	anyagköltség elszámolása	2 020 000	2 020 000
2.b	12.31	541	Alkalmazottak munkabére	471	Jövedelemelszámolási számla	bérköltség elszámolása	5 000 000	5 000 000
2.c	12.31	561	Nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék	473	Társadalombizt. kötelezettség	Tb járulék elszámolása	1 350 000	1 350 000
2.d	12.31	57	Értékcsökkenési leírás	139	Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése	értékcsökkenés elszámolása	350 000	350 000
3.	12.31	25	Késztermékek	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	késztermékek készletre vétele	7 200 000	7 200 000
4.	12.31	23	Befejezetlen termelés és félkész termékek	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	záró befejezetlen termelés készletre vétele	230 000	230 000
5.a	12.31	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	késztermék értékesítés bevétele	8 000 000	8 000 000
5.b	12.31	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	késztermék értékesítés fizetendő Áfa	2 000 000	2 000 000
5.c	12.31	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	25	Késztermékek	késztermék értékesítés készletcsökkenés	6 000 000	6 000 000
6.a	12.31	91	Belföldi értékesítés árbevétele	311	Belföldi követelések (Vevők)	visszaküldésre jutó bevétel korrekciója	160 000	160 000
6.b	12.31	467	Fizetendő általános forgalmi adó	311	Belföldi követelések (Vevők)	visszaküldésre jutó Áfa	40 000	40 000
6.c	12.31	25	Késztermékek	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	visszaküldés készletre vétele	120 000	120 000

24. ábra. az 1. feladat megoldása naplóban

Számítások:

A készletre vett késztermékek közvetlen költsége:

nyitó befejezetlen termelés + termelés közvetlen költségei – záró befejezetlen termelés

50 000 + 7 380 000 – 230 000 =7 200 000,-Ft

A késztermékek közvetlen önköltsége 7 200 000 / 600 db = 12 000 Ft/db

T 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése K

		2.d/57	350 000
		E:	350 000

T 211. Nyers- és alapanyagok K

		2.a/511	2 020 000
		E:	2 020 000

T 23. Befejezetlen termelés és fékész termékek K

Ny/491	50 000	1/581	50 000
4./581	230 000		
E:	230 000		

T 25. Késztermékek K

3./581	7 200 000	5.c/581	6 000 000
6.c/581	120 000		
E:	1 320 000		

T 311. Belföldi követelések (Vevők) K

5.a/91	8 000 000	6.a/91	160 000
5.b/467	2 000 000	6.b/467	40 000
E:	9 800 000		

T 467. Fizetendő általános forgalmi adó K

6.b/311	40 000	5.b/311	2 000 000
		E:	1 960 000

T 471. Jövedelemelszámolási számla K

		2.b/541	5 000 000
		E:	5 000 000

T 473. Társadalombizt. kötelezettség K

		2.c/561	1 350 000
		E:	1 350 000

T 511. Felhasznált anyagok költségei K

2.a/211	2 020 000		
E:	2 020 000		

T 541. Alkalmazottak munkabére K

2.b/471	5 000 000		
E:	5 000 000		

T 561. Nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék K

2.c/473	1 350 000		
E:	1 350 000		

T 57. Értékcsökkenési leírás K

2.d/139	350 000		
E:	350 000		

T 581. Saját termelésű készletek állományváltozása K

1/23	50 000	3./25	7 200 000
5.c/25	6 000 000	4./23	230 000
		6.c/25	120 000
		E:	1 500 000

T 91. Belföldi értékesítés árbevétele K

6.a/311	160 000	5.a/311	8 000 000
		E:	7 840 000

25. ábra. az 1. feladat megoldása számlavázakon

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Egy vállalkozás saját termelésű készletekkel kapcsolatos gazdasági eseményei a következők.

Nyitó befejezetlen termelés értéke 80 000,-Ft

Az gazdasági év során felmerült költségek:

	" A " termék termelésének közvetlen költsége	Közvetett költség	Összes költség
Anyagköltség	3 000 000 Ft	50 000 Ft	
Bérköltség	5 000 000 Ft	2 000 000 Ft	
Tb járulék	1 350 000 Ft	540 000 Ft	
Műszaki berendezések értékcsökkenése	400 000 Ft	100 000 Ft	
Összesen			

A záró befejezetlen termelés értéke 330 000 Ft

A termelési folyamat alatt 500 db készterméket állítottak elő.

A késztermékekből 450 db értékesítés történt, az eladási ár 24 000 Ft/db + 25 % Áfa

A késztermékek árából utólag 5 % engedményt adtunk, az engedmény számlázásra került

Számítások:

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel

26. ábra. üres napló a feladat könyveléséhez

MUNKAA

T	139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése	K

T	211. Nyers- és alapanyagok	K

T	23. Befejezetlen termelés és fékész termékek	K

T	25. Késztermékek	K

T	311. Belföldi követelések (Vevők)	K

T	467. Fizetendő általános forgalmi adó	K

T	471. Jövedelemelszámolási számla	K

T	473. Társadalombizt. kötelezettség	K

T	511. Felhasznált anyagok költségei	K

T	541. Alkalmazottak munkabére	K

T	561. Nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék	K

T	57. Értékcsökkenési leírás	K

T	581. Saját termelésű készletek állományváltozása	K

T	91. Belföldi értékesítés árbevétele	K

27. ábra. számlavázak a feladat megoldásához

MEGOLDÁSOK

1. feladat:

Az gazdasági év során felmerült költségek:

	" A " termék termelésének közvetlen költsége	Közvetett költség	Összes költség
Anyagköltség	3 000 000 Ft	50 000 Ft	3 050 000 Ft
Bérköltség	5 000 000 Ft	2 000 000 Ft	7 000 000 Ft
Tb járulék	1 350 000 Ft	540 000 Ft	1 890 000 Ft
Műszaki berendezések értékcsökkenése	400 000 Ft	100 000 Ft	500 000 Ft
Összesen	9 750 000 Ft	2 690 000 Ft	12 440 000 Ft

Számítások:

A készletre vett késztermékek közvetlen költsége:

nyitó befejezetlen termelés + termelés közvetlen költségei – záró befejezetlen termelés

80 000 + 9 750 000 – 330 000 =9 500 000,-Ft

A késztermékek közvetlen önköltsége 9 500 000 / 500 db = 19 000 Ft/db

MUNKAANYAG

Napló, 2010. január hó

Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
							Tartozik	Követel
1	01.01	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	23	Befejezetlen termelés és félkész termékek	nyitó befejezetlen termelés kivezetése	80 000	80 000
2.a	12.31	511	Felhasznált anyagok költségei	211	Nyers- és alapanyagok	anyagköltség	3 050 000	3 050 000
2.b	12.31	541	Alkalmazottak munkabére	471	Jövedelemelszámolási számla	bérköltség	7 000 000	7 000 000
2.c	12.31	561	Nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék	473	Társadalombizt. kötelezettség	Tb járulék	1 890 000	1 890 000
2.d	12.31	57	Értékcsökkenési leírás	139	Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése	értékcsökkenés	500 000	500 000
3.	12.31	25	Késztermékek	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	késztermékek készletre vétele	9 500 000	9 500 000
4.	12.31	23	Befejezetlen termelés és félkész termékek	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	záró befejezetlen termelés készletre vétele	330 000	330 000
5.a	12.31	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	késztermék értékesítés bevétele	10 800 000	10 800 000
5.b	12.31	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	késztermék értékesítés fizetendő Áfa	2 700 000	2 700 000
5.c	12.31	581	Saját termelésű készletek állományváltozása	25	Késztermékek	késztermék értékesítés készlet csökkenés	8 550 000	8 550 000
6.a	12.31	91	Belföldi értékesítés árbevétele	311	Belföldi követelések (Vevők)	engedmény	540 000	540 000
6.b	12.31	467	Fizetendő általános forgalmi adó	311	Belföldi követelések (Vevők)	engedmény Áfa	135 000	135 000

28. ábra. az 1. feladat könyvelése naplóban

MUNKAA

T 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése K

		2.d/57	500 000
		E:	500 000

T 211. Nyers- és alapanyagok K

		2.a/511	3 050 000
		E:	3 050 000

T 23. Befejezetlen termelés és fékész termékek K

Ny/491	80 000	1/581	80 000
4./581	330 000		
E:	330 000		

T 25. Késztermékek K

3./581	9 500 000	5.c/581	8 550 000
E:	950 000		

T 311. Belföldi követelések (Vevők) K

5.a/91	10 800 000	6.a/91	540 000
5.b/467	2 700 000	6.b/467	135 000
E:	12 825 000		

T 467. Fizetendő általános forgalmi adó K

6.b/311	135 000	5.b/311	2 700 000
		E:	2 565 000

T 471. Jövedelemelszámolási számla K

		2.b/541	7 000 000
		E:	7 000 000

T 473. Társadalombizt. kötelezettség K

		2.c/561	1 890 000
		E:	1 890 000

T 511. Felhasznált anyagok költségei K

2.a/211	3 050 000		
E:	3 050 000		

T 541. Alkalmazottak munkabére K

2.b/471	7 000 000		
E:	7 000 000		

T 561. Nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék K

2.c/473	1 890 000		
E:	1 890 000		

T 57. Értékcsökkenési leírás K

2.d/139	500 000		
E:	500 000		

T 581. Saját termelésű készletek állományváltozása K

1/23	80 000	3./25	9 500 000
5.c/25	8 550 000	4./23	330 000
		E:	1 200 000

T 91. Belföldi értékesítés árbevétele K

6.a/311	540 000	5.a/311	10 800 000
		E:	10 260 000

29. ábra. az 1. feladat megoldása főkönyvi számlákon

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. Sztanó Imre: **A számvitel alapjai** Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. 2006.

Kardos Barbara, Miklósyné Ács Klára, Némethné dr. Gergics Márta, Sisa Krisztina Dr Zelenka Józsefné: **Számvitel alapjai példatár** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2008.

Kardos Barbara, Miklósyné Ács Klára, Némethné dr. Gergics Márta, Sisa Krisztina Dr Zelenka Józsefné: **Példatár a számvitel alapjaihoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2006

Bocsó Klára, Kosztrihán Éva, Dr. Sztanó Imre: **Példatár és munkafüzet a vállalkozói számvitel tantárgyhoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2008.

Kardos Barbara, Merétey-Vida Zsolt, Dr. Pucsek József, Dr. Roóz József, Dr. Sztanó Imre, Tasi Péter: **Tételvázlatok a számviteli szakügyintézők szóbeli vizsgáihoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2007.

Juhászné Koppány Márta: **Üzleti gazdaságtan** 11. osztály Műszaki Kiadó 2008.

Juhászné Koppány Márta: **Üzleti gazdaságtan** 12. osztály Műszaki Kiadó 2007.

2000. évi C. törvény **a számvitelről**

MUNKAANYAG

A(z) 1972-06 modul 005-ös szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 344 02 0000 00 00	Vállalkozási ügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
18 óra

MUNKAANYAG

MUNKAANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának fejlesztése” keretében készült.
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató